

Posibilitatea reținerii instigării sau complicității victimei la infracțiunea de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție comisă de către agresor**Drd. Cristian-Tiberiu Stănescu**

Facultatea de Drept, Universitatea din București

Rezumat: *Articolul analizează în ce măsură o persoană protejată prin măsurile cuprinse în ordinul de protecție provizoriu dispus de către organul de poliție, respectiv ordinul de protecție dispus de către instanța de judecată poate răspunde penal în calitate de instigator sau complice la infracțiunea de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție, în situația în care aceasta îl determină pe agresor sau înlesnește încălcarea de către acesta a obligațiilor care decurg din ordinul de protecție. În prima parte este prezentat cadrul juridic general al instituției ordinului de protecție (I), iar în a doua parte este analizată posibilitatea existenței participației penale (II).*

Cuvinte cheie: *ordin de protecție, agresor, victimă, instigare, complicitate, încălcare, măsuri de protecție.*

The possibility of finding the victim criminally liable as an instigator or accomplice to the offense of violating the measures ordered by the protection order committed by the aggressor

Abstract: *The article analyses the extent to which a person protected by the measures stipulated in a temporary protection order issued by the police, or in a protection order issued by the court, may be criminally liable as an instigator or accomplice to the offense of violating the measures ordered by the protection order, in a situation where they incite the aggressor or facilitate the aggressor's violation of the obligations arising from the protection order. The first part presents the general legal framework of the institution of the protection order (I), and the second part analyzes the possibility of criminal participation to exist in this regard (II).*

Keywords: *protection order, aggressor, victim, instigation, complicity, infringement, protection measures.*

I. INSTITUȚIA ORDINULUI DE PROTECȚIE ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNĂ

Instituția ordinului de protecție este un mijloc rapid de combatere a fenomenului violenței, fiind supusă unui regim juridic mixt, având atât caracter civil, dar și elemente specifice dreptului penal și de procedură penală, menită să asigure cu celeritate protecția victimei oricărei forme de agresiune. În actuala legislație, ordinul de protecție cunoaște o dublă reglementare, acest mijloc de protecție fiind inițial stipulat doar în privința violenței domestice (a), fiind ulterior extins și la alte forme de violență (b).

a) Ordinul de protecție reglementat de legea nr. 217/2003

Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice¹ reglementează instituția ordinului de protecție atunci când între agresor și victimă sunt îndeplinite condițiile noțiunii de membru de familie, astfel cum aceasta este definită prin art. 5 alin. (1) din Lege².

Ordinul de protecție provizoriu este reglementat de art. 31 din Legea nr. 217/2003³ și poate fi emis de către polițiștii care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, constată că există un risc iminent ca viața, integritatea fizică ori libertatea unei persoane să fie pusă în pericol printr-un act de violență domestică, în scopul diminuării acestui risc, conform art. 28 din Lege. Prin ordinul de protecție provizoriu se dispun, pentru o perioadă de 5 zile⁴, una ori mai multe măsuri de protecție, apte să contribuie la diminuarea riscului iminent constat, acesta urmând a fi confirmat – potrivit art. 34 alin. (1) din lege - de către parchetul de pe lângă judecătoria competentă în a cărei rază teritorială a fost emis, în termen de 24 de ore de la data emiterii. Acesta cuprinde și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse constituie infracțiune, potrivit prevederilor art. 47 alin. (2) din Lege.

Ordinul de protecție este reglementat de art. 38 din Legea nr. 217/2003⁵ și se emite de

¹ Republicată în M. Of., Partea I nr. 948 din 15 octombrie 2020, cu modificările și completările ulterioare.

² „În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege: a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, soții și copiii acestora, precum și persoanele devenite rude prin adopție, potrivit legii; b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; frații, părinții și copiii din alte relații ai soțului/soției sau ai fostului soț/fostei soții; c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul, ascendenții și descendenții partenerei/partenerului, precum și frații și surorile acestora; d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului; e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale”.

³ „(1) Prin ordinul de protecție provizoriu se dispun, pentru o perioadă de 5 zile, una ori mai multe măsuri de protecție, apte să contribuie la diminuarea riscului iminent constat, dintre următoarele obligații sau interdicții: a) evacuarea temporară a agresorului din locuința comună, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate; b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor în locuința comună; c) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia, astfel cum sunt definiți potrivit prevederilor art. 5, ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate; d) obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; e) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute (...)

(4) Ordinul de protecție provizoriu va cuprinde și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse la alin. (1) constituie infracțiune, potrivit prevederilor art. 47 alin. (2)”.

⁴ În situația înaintării ordinului de protecție provizoriu, după confirmarea acestuia de către procuror, durata inițială pentru care a fost dispus se prelungește, de drept, cu durata necesară îndeplinirii procedurii judiciare de emiterie a ordinului de protecție, cu informarea agresorului despre acest fapt, conform art. 34 alin. (7) din Lege.

⁵ „(1) Persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții: a) evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate; b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei; c) limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima; d) cazarea/plasarea victimei, cu acordul acesteia, și, după caz, a copiilor, într-un centru de asistență dintre cele prevăzute la art. 19; e) obligarea agresorului la

către instanța de judecată competentă⁶ pe o durată ce nu poate depăși 12 luni de la data emiterii⁷, fie ca urmare a înaintării de către procurorul de la parchetul de pe lângă judecătoria competentă în a cărei rază teritorială a fost emis ordinul de protecție provizoriu, a unei cereri pentru emiterea ordinului de protecție, însoțită de documentele care au stat la baza emiterii și confirmării acestuia, fie la cererea persoanei a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei.

Consecințele încălcării ordinului de protecție provizoriu, respectiv a ordinului de protecție de către agresor sunt prevăzute în art. 47 din Legea nr. 217/2003: „(1) *Încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 38 alin. (1), (4) și (5) lit. a) și b) și dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.*

(2) *Încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție provizoriu a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 31 alin. (1) și dispuse prin ordinul de protecție provizoriu constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani”.*

În conformitate cu art. 44 alin. (3) din Legea nr. 217/2003, „*Respectarea ordinului de protecție este obligatorie și pentru persoana protejată prin intermediul său.*”, iar consecințele încălcării ordinului de protecție de către victimă sunt prevăzute în art. 46 alin. (8) din Legea nr.

păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia, astfel cum sunt definiți potrivit prevederilor art. 5, ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate; f) interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic; g) obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; 21/05/2021 - litera a fost modificată prin Lege 146/2021 h)interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima; i) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute; j) încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora. k) interdicția pentru agresor de a încasa alocația de stat pentru copii și încuviințarea încasării acesteia de către părintele/persoana căruia/căreia i s-a încredințat copilul spre creștere și educare sau la care s-a stabilit reședința acestuia. Interdicția se comunică, de îndată, agenției județene pentru plăți și inspecție socială sau a municipiului București, după caz. Alocația este încasată de părintele/persoana beneficiar/beneficiară al/a măsurii de protecție pe durata valabilității ordinului de protecție și atât timp cât i-a fost încredințat copilul sau în situația în care copilul are stabilită reședința la acesta/aceasta.

(...)

(4) *Pe lângă oricare dintre măsurile dispuse potrivit alin. (1), instanța poate dispune și obligarea agresorului să urmeze consiliere psihologică, psihoterapie și poate recomanda internarea voluntară sau, după caz, poate solicita internarea nevoluntară, în condițiile Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, republicată. În cazul în care agresorul este consumator de substanțe psihoactive, instanța poate dispune, cu acordul acestuia, integrarea acestuia într-un program de asistență a persoanelor consumatoare de droguri, conform art. 22 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare.*

(5) *Prin aceeași hotărâre, instanța poate dispune luarea unei măsuri de control al respectării ordinului de protecție și pentru prevenirea încălcării acestuia, precum: a) obligarea agresorului de a se prezenta periodic, la un interval de timp stabilit de instanță potrivit împrejurărilor, la secția de poliție competentă cu supravegherea respectării ordinului de protecție; b) obligarea agresorului de a da informații organului de poliție cu privire la noua locuință, în cazul în care prin ordin s-a dispus evacuarea lui din locuința familiei; (...).*

(6) *Dispozitivul hotărârii va cuprinde și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune, conform art. 47 alin. (1)”.*

⁶ Conform art. 34 alin. (6) din Legea nr. 217/2003, judecătoria competentă în a cărei rază teritorială a fost emis ordinul provizoriu, dacă este depusă de parchet pe calea procedurii ordinului de protecție provizoriu confirmat de procuror, respectiv judecătoria de pe raza teritorială în care își are domiciliul sau reședința victima, dacă cererea este depusă direct de aceasta, potrivit art. 40 alin. (1) din Legea nr. 217/2003.

⁷ Conform art. 39 alin. (1) din Lege.

217/2003: „În cazul în care persoana protejată prin ordinul de protecție încalcă dispozițiile acestuia, ea va fi obligată la acoperirea cheltuielilor generate de emiterea și punerea în executare a ordinului”.

b) Ordinul de protecție reglementat de legea nr. 26/2024

Legea nr. 26/2024 privind ordinul de protecție⁸ reglementează, în termeni similari, instituția ordinului de protecție pentru persoane care nu au calitatea de membru de familie în sensul Legii 217/2003, având în vedere că art. 26 din Legea nr. 26/2024 prevede că „Situțiile reglementate de Legea nr. 217/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu intră sub incidența prezentei legi”. În Legea nr. 26/2024, ordinul de protecție provizoriu este prevăzut la art. 5⁹ și cunoaște o procedură de confirmare similară, în cadrul art. 8¹⁰ - celei din Legea nr. 217/2003, iar ordinul de protecție este prevăzut la art. 12¹¹ și poate fi solicitat tot pe

⁸ Publicată în M. Of., Partea I nr. 172 din 04 martie 2024, cu modificările și completările ulterioare.

⁹ „(1) Prin ordinul de protecție provizoriu se dispun, pentru o perioadă de 5 zile, una ori mai multe măsuri de protecție, apte să contribuie la diminuarea riscului iminent constat, dintre următoarele obligații sau interdicții: a)evacuarea temporară a agresorului din locuința comună; b) reintegrarea victimei și, după caz, a membrilor familiei acesteia în locuința comună; c)obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate; d)obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; e) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima; f) obligarea agresorului de a preda poliției armele, componentele esențiale și munițiile deținute, documentele în care acestea sunt înscrise, precum și autorizația/autorizațiile de procurare a armelor emisă/emise pe numele acestuia. (...) (3) Ordinul de protecție va cuprinde și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile de protecție prevăzute la alin. (1) constituie infracțiune, potrivit prevederilor art. 18 alin. (2)”.

¹⁰ „(1) Ordinul de protecție provizoriu se înaintează de către unitatea de poliție din care face parte polițistul care l-a emis, pentru confirmare, parchetului de pe lângă judecătoria competentă în a cărei rază teritorială a fost emis, în termen de 24 de ore de la data emiterii. (2) Ordinul de protecție provizoriu se înaintează parchetului competent potrivit prevederilor alin. (1) însoțit de formularul de evaluare a riscului iminent și de mijloacele de probă obținute potrivit prevederilor art. 3 sau strânse potrivit prevederilor Legii nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare. Mijloacele de probă strânse potrivit prevederilor Legii nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, pot fi înaintate în copie certificată de organul de cercetare penală. (3) Procurorul de la parchetul competent potrivit prevederilor alin. (1) decide cu privire la necesitatea menținerii măsurilor de protecție dispuse de organul de poliție, în totalitate sau în parte, în termen de 48 de ore de la emiterea ordinului de protecție provizoriu. (4) Procurorul confirmă necesitatea menținerii măsurilor de protecție dispuse de organul de poliție prin ordinul de protecție provizoriu, în totalitate sau în parte, aplicând o rezoluție cu caracter administrativ pe exemplarul original al acestuia. (5) Dacă apreciază necesar, anterior confirmării, procurorul poate asculta victima.(6) În cazul în care constată că nu mai este necesară menținerea măsurilor de protecție dispuse, procurorul poate dispune motivat încetarea măsurilor de protecție, cu menționarea momentului de la care acestea încetează. Procurorul comunică acest lucru de îndată unității de poliție care a înaintat ordinul de protecție provizoriu, care ia măsuri pentru informarea imediată a persoanelor ce făceau obiectul acestuia. (7) Imediat după confirmarea prevăzută la alin. (4), procurorul înaintează ordinul de protecție provizoriu, însoțit de documentele care au stat la baza emiterii și confirmării acestuia, judecătoriei competente în a cărei rază teritorială a fost emis, însoțit de o cerere pentru emiterea ordinului de protecție, întocmită potrivit prevederilor art. 14 și 15. (8) În situația înaintării ordinului de protecție provizoriu potrivit prevederilor alin. (7), durata inițială pentru care a fost dispus se prelungeste, de drept, până la soluționarea în primă instanță a cererii pentru emiterea ordinului de protecție. Procurorul comunică acest lucru de îndată unității de poliție care a înaintat ordinul de protecție provizoriu, care ia măsuri pentru informarea imediată a persoanelor ce făceau obiectul acestuia”.

¹¹ „(1) Persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol prin acte de violență din partea unei alte persoane poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin

o durată maximă de 12 luni¹², fie subsecvent procedurii de confirmare sau direct de către victimă la instanța competentă¹³.

Potrivit art. 18 din Legea nr. 26/2024, „(1) Încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 12 alin. (1) și alin. (4) lit. a) și c) și dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție provizoriu a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 5 alin. (1) și dispuse prin ordinul de protecție provizoriu constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) sunt săvârșite de o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție sau ordinul de protecție provizoriu, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate”.

Art. 19 alin. (3) din Legea nr. 26/2024 prevede că „respectarea ordinului de protecție este obligatorie și pentru persoana protejată prin intermediul său”, însă în cuprinsul acestei legi nu se mai regăsește consecința obligării la acoperirea cheltuielilor generate de emiterea și punerea în executare a ordinului de către persoana protejată prin ordinul de protecție și care încalcă ea însăși dispozițiile acestuia.

II. ANALIZA POSIBILITĂȚII REȚINERII INSTIGĂRII/COMPLICITĂȚII PERSOANEI PROTEJATE PRIN INTERMEDIUL ORDINULUI DE PROTECȚIE LA ÎNCĂLCAREA ACESTUIA DE CĂTRE PERSOANA ÎMPOTRIVA CĂRUIA A FOST EMIS

Cu titlu preliminar, trebuie menționat că posibilitatea reținerii instigării sau complicității persoanei protejate se poate pune doar în acele situații în care autorul săvârșește o faptă tipică (prevăzută de legea penală). De pildă, dacă prin ordinul de protecție s-a stabilit în sarcina agresorului obligația de a păstra o distanță minimă de 100 de metri față de victimă, iar aceasta din urmă este cea care nu respectă această distanță prin aceea că se apropie de agresor la o distanță mai mică, fără ca acesta să aibă cunoștința de acest lucru sau, după caz, chiar având cunoștința de acest lucru, nu comite nicio acțiune ce ar putea fi subsumată elementului

de protecție prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții: a)evacuarea temporară a agresorului din locuința comună; b)reintegrarea victimei și, după caz, a membrilor familiei acesteia în locuința comună; c)obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate; d)interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic; e)obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; f)interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima; g)obligarea agresorului de a preda poliției armele, componentele esențiale și munițiile deținute, documentele în care acestea sunt înscrise, precum și autorizația/autorizațiile de procurare a armelor emisă/emise pe numele acestuia (...)(4)Prin aceeași hotărâre, instanța poate dispune luarea unei măsuri de control al respectării ordinului de protecție și pentru prevenirea încălcării acestuia, precum: a)obligarea agresorului de a se prezenta periodic, la un interval de timp stabilit de instanță potrivit împrejurărilor, la secția de poliție competentă cu supravegherea respectării ordinului de protecție; (...); c) obligarea agresorului de a da informații organului de poliție cu privire la noua locuință, în cazul în care prin ordin s-a dispus evacuarea lui din locuința comună.(5) Dispozitivul hotărârii va cuprinde și mențiunea că încălcarea oricăreia dintre măsurile de protecție dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune, conform art. 18 alin. (1)”.

¹² Art. 13 din Legea nr. 26/2024.

¹³ Competența stabilindu-se conform art. 8 alin. (7), respectiv art. 14 alin (1) din Legea nr. 26/2024.

material constând într-o „încălcare”.

Cu alte cuvinte, dacă victima însăși încalcă distanța minimă la care este obligat agresorul, vizitându-l în propria locuință, nu există o faptă tipică: agresorul nu răspunde fiindcă nu a realizat el însuși elementul material (încălcarea distanței minime), iar victima nu răspunde în calitate de autor fiindcă – deși încalcă măsura - conduita sa nu este incriminată, și nici în calitate de instigator/complice fiindcă nu există o faptă prevăzută de legea penală care să fi fost săvârșită de către agresor.

Drept urmare, dacă conduita ilicită (nerespectarea măsurii) aparține victimei, ea nu răspunde penal fiindcă o astfel de faptă nu este prevăzută de legea penală, chiar dacă ambele legi fac referire la obligația generică a victimei de a respecta ordinul de protecție.

Evident, dacă este îndeplinită condiția privind săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală de către autor, problema reținerii instigării sau complicității se pune, la nivel teoretic, atât în cazurile de participație proprie (când atât instigatorul/complicele, cât și autorul acționează cu aceeași formă de vinovăție), cât și în cele de participație improprie (când, de pildă, s-ar putea reține că autorul-agresor a încălcat măsurile dispuse prin ordinul de protecție fără vinovăție, ca urmare a determinării, cu intenție, comisă de către victimă).

În opinia noastră, persoanele ocrotite prin ordinele de protecție/ordinele de protecție provizorii încălcate nu pot să răspundă penal în calitate de instigatori sau complici la infracțiunile de încălcare a ordinului de protecție sau ordinului de protecție provizoriu, prevăzute de art. 47 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice și de art. 18 din Legea nr. 26/2024 privind ordinul de protecție, în situația în care chiar ele determină pe agresori sau înlesnesc încălcarea obligațiilor care decurg din aceste acte, iar această imposibilitate a tragerii la răspundere penală poate fi analizată din următoarele perspective:

a) Identificarea subiectului pasiv al infracțiunii de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție¹⁴

Subiectul activ al infracțiunii este persoana (fizică sau juridică) care a săvârșit nemijlocit sau a participat la săvârșirea infracțiunii. Este subiect activ al infracțiunii nu numai autorul acesteia, ci și coautorii, complicitii ori instigatorii (autorul este subiect activ al infracțiunii, însă nu orice subiect activ este și autor al infracțiunii)¹⁵.

În sens general, subiectul pasiv al unei infracțiuni este persoana (fizică sau juridică) titulară a valorii sociale ocrotite penal, împotriva căreia s-a îndreptat infracțiunea și asupra căreia se răsfrânge urmarea socialmente periculoasă a infracțiunii, Subiect pasiv principal este persoana ale cărei interese sunt ocrotite, în principal, prin norma de incriminare, iar subiect pasiv secundar este persoana ale cărei interese sunt ocrotite, în subsidiar, prin norma de incriminare¹⁶.

Subiectul pasiv principal în cazul infracțiunii reglementate de art. 47 din Legea nr. 217/2003, respectiv în cazul celei prevăzute de art. 18 din Legea nr. 26/2024 este, în opinia

¹⁴ Pe parcursul prezentei analize se va folosi această denumire generică pentru toate infracțiunile cuprinse în art. 47 din Legea nr. 217/2003, respectiv art. 18 din Legea nr. 26/2024, având în vedere că nu există diferențe relevante în privința elementelor necesar a fi examinate.

¹⁵ A se vedea, de exemplu, *F. Streteanu, D. Nitu*, Drept penal. Partea generală, vol. I, Ed. Universul juridic, 2014, p. 272.

¹⁶ A se vedea, de exemplu, *M. Udroi*, Sinteze de Drept penal. Partea generală, vol. I. Ed. C. H. Beck, 2021, p. 131.

noastră, statul, întrucât infracțiunea protejează relațiile sociale care se formează în jurul înfăptuirii justiției, urmărind respectarea caracterului imperativ și executoriu al actelor emise de organele de poliție și de procuror, respectiv al hotărârilor judecătorești în materia emiterii ordinelor de protecție¹⁷. Totodată, prin intermediul acestor incriminări se urmărește mai degrabă respectarea măsurilor întreprinse de autorități pentru contracararea violenței ca fenomen, pentru un anumit act de violență privit în mod particular protecția fiind cea din Codul penal, prin infracțiuni cum ar fi lovirea sau alte violențe (art. 193 C. pen.) sau amenințarea (art. 206 C. pen.).

Subiectul pasiv secundar este persoana protejată prin intermediul măsurilor dispuse prin ordinul de protecție. Așa cum s-a arătat în literatura de specialitate, scopul principal al ordinului de protecție este „*protejarea rapidă a persoanei împotriva agresiunii, precum și asigurarea mijloacelor minime de existență pentru victime, precum garantarea unei locuințe*”¹⁸.

Din acest motiv, apreciem că răspunderea penală a autorului nu poate să fie înlăturată în temeiul existenței cauzei justificative generale a existenței consimțământului persoanei vătămate la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală. Astfel, deși infracțiunea de nerespectare a ordinului de protecție nu poate fi văzută exclusiv una împotriva autorității sau înfăptuirii justiției, ci și ca o infracțiune de pericol abstract contra persoanei, apreciem că reținerea consimțământului victimei drept cauză justificativă este exclusă¹⁹.

Acest lucru decurge din faptul că obiectul juridic principal corespunde unui interes colectiv, astfel încât subiectul pasiv principal nu poate fi persoana care emite consimțământul. Mai mult, incriminarea nu reprezintă o formă agravată a unei infracțiuni susceptibile de justificare pe baza consimțământului victimei, caz în care ar putea funcționa această cauză justificativă²⁰.

Poziționarea în plan secund a persoanei protejate rezultă de exemplu, din faptul că prin Legea 174/2018²¹ privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, s-a eliminat posibilitatea împăcării²² părților pentru infracțiunea de încălcare a ordinului de protecție.

Deși prin această modificare legiuitorul arată că valorile sociale protejate în principal prin ordinul de protecție nu sunt unele de care victima poate dispune²³, prin eliminarea

¹⁷ În același sens, a se vedea A. Stan, Considerații privind infracțiunea de încălcare a ordinului de protecție, publicată în Revista de Dreptul Familiei nr. 2/2024, p. 315.

¹⁸ A se vedea T. Manea, Infracțiunea prevăzută de art. 32 din Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, cu modificările și completările ulterioare –scurte comentarii și sinteză de practică judiciară recentă în Revista Pro Lege nr. 2/2020, p. 194.

¹⁹ Într-adevăr, deși suntem de opinia contrară, dacă acceptăm că poate funcționa consimțământul persoanei vătămate pentru această infracțiune, activitatea victimei de a determina pe agresor să nu respecte măsurile dispuse prin ordinul de protecție, ori de a îl ajuta în acest sens, ar constitui un consimțământ tacit sau expres (în funcție de modalitatea de realizare) la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, și nu un act de complicitate sau de instigare la comiterea faptei respective.

²⁰ A se vedea F. Streteanu, D. Nitu, op.cit., p. 403.

²¹ Publicată în M. Of. Partea I, nr. 618 din 18 iulie 2018.

²² Așadar, în opinia noastră, în legătură cu această infracțiune, limitarea dreptului de dispoziție al victimei de a se împăca (drept de natură procesuală) are efecte și în privința dreptului de dispoziție de natură substanțială (consimțământul la săvârșirea faptei).

²³ Faptul că agresorul nu poate invoca drept cauză justificativă consimțământul persoanei vătămate (art. 22 C. pen.), este o soluție consacrată și în jurisprudență, de pildă, în sentința penală nr. 775/2025 din 30.04.2025 pronunțată de Judecătoria Brașov, disponibilă pe www.rejust.ro

posibilității împăcării se confirmă calitatea sa de subiect pasiv secundar și, suplimentar, urmărește și o protecție suplimentară a acesteia, voință ce poate fi dedusă din expunerea de motive a unui proiect de lege vizând același tip de modificare legislativă²⁴, unde se arată că „Legislația românească menține însă o <<portită>> prin care autorul faptelor penale poate să fie complet exonerat de răspunderea penală pentru faptele sale întrucât art. 199 din Codul Penal prevede ca <<împăcarea înlătură răspunderea penală>>. Or, adesea, asupra victimei pot fi exercitate presiuni pentru a o face să își retragă plângerea, ceea ce pe de o parte îi permite agresorului să scape de răspundere penală iar pe de alta, reprezintă o invitație de a continua să exercite acte de violență și să își intimideze victima astfel încât aceasta să renunțe să mai depună plângere ori să și-o retragă pe cea înaintată deja. Dacă legea nu este fermă în a-i descuraja ori pedepsi, de la caz la caz, pe agresori, ea riscă să nu fie un instrument adecvat pentru a apăra victimele. Posibilitatea prevăzută acum de Codul Penal ca agresorul să se împace cu victima menține riscuri majore pentru aceasta din urmă de a fi în continuare abuzată și agresată, dar expune și alte persoane riscurilor de a cădea victime unui agresor care știe că are la îndemână și <<portita>> împăcării”²⁵.

Mai mult, manifestarea de voință a persoanei protejate împotriva unor acte de violență domestică este limitată și prin faptul că aceasta nu are calitate procesuală activă în formularea cererii de revocare a unui ordin de protecție, ci numai agresorul (conform art. 49 din Legea nr. 217/2003), aspect confirmat în jurisprudența instanței supreme²⁶, soluție legislativă a cărei constituționalitate a fost confirmată din perspectiva egalității în fața legii, arătându-se că „nu poate fi reținută nici pretinsa inegalitate de tratament juridic între persoana împotriva căreia s-a emis ordinul de protecție și persoana în favoarea căreia s-a emis acest ordin, deoarece aceste categorii de persoane se află în situații juridice diferite, scopul instituirii ordinului de protecție fiind însăși protejarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică a persoanei asupra căreia s-a exercitat violența.”²⁷ Această viziune legislativă este atenuată de viziunea Legii nr. 26/2024 unde art. 2 alin. (8) permite victimei ca ulterior emiterii ordinului de protecție provizoriu să solicite în mod expres procurorului încetarea măsurilor dispuse prin ordinul de protecție provizoriu, acestea încetând de îndată, respectiv conferă victimei calitate procesuală activă în formularea cererii de revocare sau înlocuire a măsurilor dispuse prin ordinul de

²⁴ Apreciem că se poate apela la expunerea de motive a unui alt act normativ care argumentează eliminarea posibilității împăcării părților pentru o anumită infracțiune, inclusiv din perspectiva faptului că Expunerea de motive a Legii nr. 174/2018 nu conține argumente pentru această modificare legislativă.

²⁵ A se vedea Expunerea de motive a Legii 233/2020 privind modificarea Codului penal, disponibilă la <https://www.cdep.ro/proiecte/2018/100/00/3/em120.pdf>

²⁶ Reține ICCJ, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă în parag. 111 al Deciziei nr. 63/2023, disponibilă la <https://www.iccj.ro/2023/11/07/decizia-nr-63-din-2-octombrie-2023/>, că „utilizând metoda primordială de interpretare a normei juridice, aceea literală, asemeni instanței de trimitere, se poate concluziona cu ușurință în sensul că alineatul întâi al normei reglementează, prin dispoziții imperative, cine poate fi titularul unei cereri având ca obiect revocarea sau înlocuirea măsurii dispuse printr-un ordin de protecție, conferind acest drept exclusiv persoanei împotriva căreia s-a dispus o astfel de măsură <<pe durata maximă>>. Aplicând raționamentul *per a contrario*, rezultă că, dacă această condiție imperativă, referitoare la calitatea persoanei, nu este îndeplinită, titularul cererii nu poate avea calitate procesuală activă. În consecință, cererea se impune a fi respinsă, pentru acest motiv, în considerarea unei excepții procesuale de fond, care va acționa cu efect peremptoriu”.

²⁷ A se vedea CCR, Decizia nr. 489/2023 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 29 din 12 ianuarie 2024.

protecție dispus de către instanță, după modificarea prin Legea nr. 116/2025²⁸ a art. 25 din Legea nr. 26/2024. Explicația rezidă în aceea că, în aceste cazuri, în care violența nu este una domestică, victima acesteia are un drept de apreciere mai largă asupra acestui mijloc de protecție, fără ca acest lucru să implice o protecție mai redusă a acesteia.

Totodată, un argument suplimentar este că, în practica judiciară, dacă activitatea materializată în nerespectarea măsurilor constituie și o infracțiune de sine stătătoare, aceasta se reține în concurs cu infracțiunea de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție²⁹, în afara situațiilor în care legea prevede o cauză de subsidiaritate legală - construcție de tipul „*dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă*”, cum este cazul infracțiunii de hărțuire [art. 208 alin. (2) C. pen.]³⁰.

În literatura de specialitate se recunoaște implicit calitatea de subiect pasiv secundar al persoanei protejate, arătându-se că „*victima agresiunii nu poate fi subiect activ al infracțiunii de încălcare a ordinului de protecție. Ar fi o situație absurdă, în sensul că însuși subiectul măsurilor de protecție ar răspunde penal pentru încălcarea acestora*”³¹.

Calitatea de subiect pasiv secundar al victimei este recunoscută și la nivel jurisprudencțial, unele instanțe acordând și daune morale victimelor pentru prejudiciile suferite ca urmare a încălcării măsurilor dispuse prin ordinul de protecție. De pildă, într-o hotărâre de condamnare pentru acest tip de infracțiuni se reține că „*deși infracțiunile care fac obiectul cauzei sunt infracțiuni de pericol, îndreptate în primul rând împotriva relațiilor sociale care protejează puterea judecătorească, instanța constată că subiect pasiv secundar este persoana fizică pusă în primejdie prin conduita antisocială a inculpatului*”³².

În fine, în mod corelativ, atât doctrina³³ cât și jurisprudența³⁴ rețin că infracțiunea are

²⁸ Publicată în M. Of. Partea I, nr. 583 din 25.06.2025.

²⁹ De exemplu, prin sentința penală 1131/2024 din 30.12.2024 pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București disponibilă pe www.rejust.ro, inculpatul a fost condamnat pentru comiterea, în concurs a infracțiunilor de încălcarea măsurilor dispuse prin ordinul de protecție, prevăzută de art. 47 alin. (1), raportat la art. 38 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 217/2003, cu aplicarea art. 35 alin. (1) C. pen. (două acte materiale) și violare de domiciliu, prevăzută de art. 224 alin. (1) C. pen. constând în aceea că în jurul orei 05:35, a încălcat cu intenție măsurile de protecție dispuse prin ordinul de protecție emis împotriva sa prin aceea că a pătruns fără drept în locuința în care se afla persoana vătămată, apropiindu-se la o distanță mai mică de 200 metri față de aceasta.

³⁰ Prin sentința penală nr. 415/2024 din 29.05.2024 pronunțată de Judecătoria Suceava, disponibilă pe www.rejust.ro inculpatul a fost trimis în judecată și, ulterior, condamnat doar pentru infracțiunea de încălcare de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile dispuse prin acesta în formă continuată (șapte acte materiale) constând în aceea că, în mod repetat și în baza aceleiași rezoluții infracționale, în perioada 12.02.-16.02.2024, a inițiat și a comunicat cu persoana vătămată prin intermediul mai multor apeluri telefonice nerespectând astfel sentința civilă emisă de Judecătoria Suceava, respectiv a încălcat ordinul de protecție valabil pentru o perioadă de 6 luni, prin care i s-au impus acestuia mai multe interdicții/măsuri, deși cunoștea că prin emiterea ordinului de protecție mai sus menționat i-a fost interzis acest lucru, încălcând astfel restricțiile impuse, **deși** fapta ar putea întruni și elementele constitutive ale infracțiunii de hărțuire, prevăzută de art. 208 alin. (2) C. pen.

³¹ A se vedea A. Stan, *op.cit.*, pp. 314-315.

³² A se vedea Jud. Suceava, sentința penală nr. 415/2024 din 29.05.2024, *cit. supra*.

³³ A se vedea T. Manea, G. Șologon, Ordinul provizoriu de protecție, ordinul de protecție și asigurarea respectării acestora. Scurte considerații referitoare la protejarea membrilor familiei în legislația națională în Revista Universul Juridic nr. 11/2021, p. 96. Cu toate acestea, a fost exprimată și o opinie contrară, în sensul că „nu reprezintă o „calitate” a subiectului activ, care să îl circumstanțieze, ci reprezintă o situație premisă a întrunirii elementelor infracțiunii, în esență o condiție de tipicitate obiectivă”. A se vedea A. Stan, *op. cit.* p. 313.

³⁴ A se vedea Jud. Reghin, sentința penală nr. 306/2025 din 18.07.2025 disponibilă pe www.rejust.ro

un subiect activ calificat³⁵, respectiv persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție.

b) Coexistența calității de subiect pasiv cu cea de subiect activ al unei infracțiuni

Odată stabilită calitatea de subiect pasiv secundar a persoanei în favoarea căreia s-a emis ordinul de protecție și ținând cont că, așa cum am arătat anterior, instigatorul și complicele se subsumează instituției subiectului activ al infracțiunii, trebuie analizat dacă aceste calități pot coexista, prin raportare la o anumită infracțiune.

Situația în care o persoană este atât subiect activ, cât și subiect pasiv al unei infracțiuni poate fi analizată pe temeiul autolezării. În jurisprudența instanței supreme se reține că *„autolezarea este relevantă în materia dreptului penal doar cu titlu excepțional, caz în care legiuitorul a creat un regim derogatoriu expres prevăzut de textul de incriminare”, oferindu-se drept exemplu „infracțiunea prevăzută de art. 245 din Codul penal – înșelăciunea privind asigurările ori infracțiunea prevăzută de art. 432 din Codul penal – sustragerea de la serviciul militar în timp de război, introducând în sfera ilicitului penal fapta persoanei care își provoacă vătămări integrității corporale sau sănătății”³⁶.*

În această optică, ar fi putut fi incident un caz de autolezare dacă legiuitorul nu ar fi precizat expres că doar încălcarea de către persoana împotriva căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune.

Așadar, regula este că o persoană nu poate fi atât subiect activ, cât și subiect pasiv al aceleiași infracțiuni, iar conduita subiectului pasiv al infracțiunii nu poate, în niciun caz să ducă la pierderea acestei calități, ci are relevanță sub aspectul altor instituții de drept penal cum ar fi reținerea a unor cauze justificative sau de neimputabilitate, a circumstanței atenuante legale a provocării sau a circumstanței atenuante judiciare reglementate de art. 75 alin. (2) lit. b) C. pen.

Privind acest argument dintr-o altă perspectivă, se arată într-o lucrare de referință în materie³⁷ că *„instituțiile tradiționale ale dreptului penal au fost concepute pentru situația clasică în care delimitarea între subiectul activ și cel pasiv al infracțiunii este una <<categorică>>. Însă, dacă are loc o întrepătrundere a rolurilor jucate de cei doi <<actori>>, așa cum se întâmplă atunci când elementul de specificitate îl constituie faptul că titularul valorii sociale ocrotite <<participă>> el însuși la lezarea acesteia, problematica pe care o implică atribuirea responsabilității penale nu își găsește lesne soluția operând cu aceste <<instrumente>> clasice”. O opinie relevantă pentru această analiză exprimată în literatura de drept comparat analizează principiul autoresponsabilității victimei³⁸. Se arată pornind de la ideea că „victima este un subiect responsabil”, că „în ipoteza în care victima a intervenit împreună cu autorul în activitatea generatoare de riscuri, acesta din urmă nu trebuie, în principiu, să răspundă penal. Așadar, dacă victima își încalcă o obligație de autoprotecție, excluderea imputării în sarcina autorului se fundamentează pe ideea că victima care își asumă o interacțiune socială riscantă trebuie să accepte ca rezultat al comportamentului său*

³⁵ Este important de menționat că în cazul infracțiunilor cu subiect activ calificat, (doar) coautorii trebuie să dețină calitatea impusă de norma de incriminare subiectului activ, nu și instigatorii sau complicii.

³⁶ A se vedea ICCJ, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Decizia nr. 8/ 21 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 424 din 30.05.2019.

³⁷ A se vedea I. Curt, Contribuția victimei la producerea rezultatului în dreptul penal, Ed. Hamangiu, 2021, p. 296.

³⁸ A se vedea M. Cancio Meliá apud I. Curt, op. cit. p. 312.

consecințele care, conform unui pronostic obiectiv, sunt previzibile. Imputarea în sarcina victimei (care nu va atrage însă răspunderea sa penală) va exclude astfel imputarea în sarcina autorului. Acest tip de imputare este una obiectivă, care nu depinde, în principiu, de reprezentarea subiectivă pe care o au autorul sau victima. Principalele condiții ale imputării rezultatului (doar) în sarcina victimei, așa cum au fost sintetizate ele de autor, sunt următoarele:

a) rezultatul produs este consecința riscului asumat împreună de victimă și autor, și nu a intervenției unor alți factori, activitate generatoare de riscuri menținându-se astfel în „activitatea organizată „în comun” (organizație ansamblu);

b) autorul nu a „manipulat” conduita victimei, aceasta nelipsindu-i responsabilitatea sau baza cognitivă, necesare pentru a putea fi considerată (auto)responsabilă;

c) autorul nu are o obligație specifică de protecție raportat la valorile sociale ale victimei”.

Așadar, din acest punct de vedere³⁹, dacă victima își asumă o interacțiune socială riscantă prin aceea că determină, ajută sau înlesnește cu intenție, încălcarea măsurilor dispuse prin ordinul de protecție față de agresor, trebuie să accepte consecințele previzibile care pot decurge din această împrejurare, ajungând astfel să i se poată imputa riscul pentru valoarea socială ocrotită penal, fără a putea răspunde penal pentru aceasta, însă doar dacă, între altele, autorul nu are o obligație specifică de protecție raportat la valorile sociale ale victimei. Apreciem că, prin raportare la specificul ordinului de protecție, autorul are o obligație specifică de protecție în sensul literei c) din opinia citată, însă acest lucru duce tot la un argument de imposibilitate al tragerii la răspundere penală al victimei, întrucât acesteia nu i se poate imputa fapta.

c) Consecințele încălcării măsurilor dispuse prin ordinul de protecție de către persoana protejate prin acesta

Nu în ultimul rând, un argument suplimentar pentru care persoana protejată nu poate fi subiect activ al infracțiunii este faptul că legiuitorul a instituit o sancțiune specifică pentru nerespectarea dispozițiilor art. 44 alin. (3) din Legea nr. 217/2003, potrivit căreia „Respectarea ordinului de protecție este obligatorie și pentru persoana protejată prin intermediul său.”, sancțiune regăsită în art. 46 alin. (8) din aceeași Lege: „În cazul în care persoana protejată prin ordinul de protecție încalcă dispozițiile acestuia, ea va fi obligată la acoperirea cheltuielilor generate de emiterea și punerea în executare a ordinului.”

În jurisprudența instanței de contencios constituțional se reține că „în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte ca infracțiune trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul <<ultima ratio>> (...) în materie penală, acest principiu nu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală trebuie privită ca ultimă măsură aplicată din perspectivă cronologică, ci trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ, etc. fiind improprii în realizarea acestui deziderat. (...) din perspectiva

³⁹ De altfel, argumentul utilizat la lit. b) de autor este și unul dintre motivele pentru care, spre exemplu, minorul care inițiază un raport sexual cu un major în condițiile art. 218¹ C. pen. nu poate fi tras la răspundere penală pentru instigare la acea infracțiune.

principiului <<ultima ratio>> în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală”⁴⁰.

Apreciem că prin instituirea unei forme de răspundere civilă delictuală în art. 46 alin. (8) din Legea nr. 217/2003 legiuitorul consideră că atingerea adusă de către persoana protejată prin ordinul de protecție valorii sociale ocrotite nu prezintă un grad de intensitate care să justifice sancțiune penală, măsura de ordin civil în sensul obligării la acoperirea cheltuielilor generate de emiterea și punerea în executare a ordinului fiind o sancțiune adecvată și proporțională cu interesele aflate în discuție.

În același sens, într-o cauză în care o inculpată a fost trimisă în judecată pentru faptul că l-a determinat pe agresor să încalce cu rea-credință măsurile dispuse prin sentința civilă de emitere a ordinului de protecție, prin aceea că a luat legătura telefonic cu acesta de 279 ori, inițiind conversații telefonice cu acesta, s-a reținut de către instanță că „în situația în care victima încalcă în mod deliberat ordinul de protecție emis pentru protejarea sa, acesteia îi poate fi antrenată răspunderea materială, respectiv statul poate solicita, prin organele sale, obligarea victimei la acoperirea cheltuielilor generate de emiterea și punerea în executare a ordinului. Or, atâta timp cât legiuitorul a reglementat la nivel legislativ în mod expres o altfel de răspundere pentru victimă în situația în care nu respectă măsurile dispuse prin ordinul de protecție, instanța reține faptul că este exclusă o răspundere penală a victimei pentru faptul că a încălcat ordinul de protecție într-o modalitate sau alta. (...) Întrucât legea civilă reglementează o soluție specială prin care poate fi antrenată răspunderea inculpatei pentru încălcarea ordinului de protecție, judecătorul apreciază că fapta acuzată nu este prevăzută de legea penală. (...) Or, în acest caz legiuitorul a analizat și a reglementat legislativ o altă răspundere a victimei pentru încălcarea ordinului de protecție – răspunderea materială, ceea ce presupune că, atâta timp cât există la nivel legislativ o sancțiune civilă pentru victima care a încălcat ordinul de protecție, nu poate fi antrenată în niciun caz răspunderea penală a acesteia”⁴¹.

Este adevărat că pentru dispoziția legală regăsită în art. 19 alin. (3) din Legea nr. 26/2024 și identică cu art. 44 alin. (3) din Legea nr. 217/2003, legiuitorul nu mai reglementează și un corespondent al art. 46 alin. (8) din Legea nr. 217/2003, însă acest lucru nu poate fi văzut în niciun caz ca o consacrare a răspunderii penale strict pentru încălcarea realizată de către persoana protejată prin ordinul de protecție reglementat de Legea nr. 26/2024, din mai multe motive:

În primul rând, această din urmă Lege urmărește o extindere a protecției victimelor violenței, nu o sancționare mai severă a conduitei acestora.

În al doilea rând, efectul ar consta în nerespectarea principiului constituțional al egalității în drepturi, prin instituirea unui tratament inegal pentru situații care, în funcție de

⁴⁰ A se vedea CCR, Decizia 405/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.246 din Codul penal din 1969, ale art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.132 din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Publicată în M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016.

⁴¹ A se vedea Jud. Reghin, sentința penală nr. 306/2025 din 18.07.2025, cit supra, raționament reluat și în sentința penală nr. 296/2025 din 18.07.2025 pronunțată de aceeași instanță, disponibilă pe www.rejust.ro, unde o altă inculpată fusese trimisă în judecată pentru complicitate la săvârșirea infracțiunii de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție, reținându-se în actul de sesizare faptul că, l-a ajutat pe agresor să încalce măsurile dispuse prin ordinul de protecție, în sensul că i-a permis accesul în locuința sa întrucât cei doi se împăcaseră.

scopul urmărit, nu sunt diferite, respectiv între victima unei forme de violență domestică și victima unei forme de violență căreia îi lipsește caracterul "domestic", scopul urmărit în ambele situații fiind protecția rapidă a victimelor împotriva oricărui tip de violență, indiferent ce relație există între acestea și agresor.

În al treilea rând, art. 26 din Legea nr. 26/2024 prevede că situațiile reglementate de Legea nr. 217/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu intră sub incidența prezentei legi, aspect ce ar putea fi valorificat în sensul că Legea nr. 26/2024 nu exclude aplicarea sancțiunii art. 46 alin. (8) din Legea nr. 217/2003.

CONCLUZII

Persoanele ocrotite prin ordinele de protecție/ordinele de protecție provizorii încălcate nu pot să răspundă penal în calitate de instigatori sau complici la infracțiunile de încălcare a ordinului de protecție sau ordinului de protecție provizoriu, prevăzute de art. 47 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice și de art. 18 din Legea nr. 26/2024 privind ordinul de protecție, în situația în care chiar ele determină pe agresori sau înlesnesc încălcarea obligațiilor care decurg din aceste acte, întrucât:

- acestea au calitatea de subiect pasiv secundar al infracțiunii de încălcare a ordinului de protecție sau ordinului de protecție provizoriu, în calitate de persoane ocrotite prin aceste măsuri;

- o persoană nu poate fi subiect pasiv și, totodată, subiect activ al unei infracțiuni;

- legea prevede o sancțiune specifică pentru încălcarea dispozițiilor unui ordin de protecție de către persoana ocrotită, respectiv obligarea acesteia la acoperirea cheltuielilor generate de emiterea și punerea în executare a ordinului.